

NAUWERE UNIEKE SAMENWERKING VU EN UT: MEER IMPACT OP UNIVERSITEITEN, STUDENTEN, ARBEIDSMARKT ÉN MAATSCHAPPIJ

De Vrije Universiteit Amsterdam (VU) en de Universiteit Twente (UT) gaan nauwer samenwerken op het gebied van onderwijs, onderzoek en valorisatie. We willen in dit decennium samen een groter verschil maken op vier maatschappelijke terreinen: 'Resilience in action' (veiligheid), 'Circularity' (circulaire economie) 'Talent' en 'Smart Societies' (een slimme, digitale samenleving). Meer samenwerking levert ook andere belangrijke winstpunten op: een beter antwoord op de marktbehoefte aan meer hoogopgeleid technisch personeel; betere aansluiting van de ecosystemen van Oost-Nederland en de Randstad, en meer samenwerking met bedrijven; een sterkere arbeidsmarktpositie voor beide universiteiten; krachtiger proposities richting Nederlandse en Europese fondsen, met meer kans op honorering; en nieuwe impulsen voor het hoger onderwijs.

WAT HEBBEN VU EN UT MET ELKAAR GEMEEN?

De VU en de UT hebben zich beiden sinds hun oprichting ontwikkeld als complementaire en gelijkgestemde universiteiten.

- ✓ We kiezen in onderwijs en onderzoek voor een persoonlijke benadering;
- ✓ We willen de samenleving zo goed mogelijk van dienst zijn.
- ✓ We dragen de academie als gemeenschap hoog in het vaandel;

Onze maatschappij kampt met steeds complexere uitdagingen. Onze omgeving wordt turbulenter, complexer, onzekerder. Dat geldt ook voor de wereld van hoger onderwijs en onderzoek. Concurrenten in alle werelddelen komen op. Private investeerders spelen een steeds grotere rol in het hoger onderwijs. De samenleving gaat andere eisen stellen aan universiteiten. Studenten ook. Steeds meer zullen we maatschappelijke uitdagingen tot vertrekpunt van ons onderwijs en onderzoek moeten maken: van klimaatverandering tot sociale ongelijkheid. Steeds meer zullen we daarbij de grenzen tussen disciplines moeten kunnen overbruggen, wetenschappelijke domeinen moeten integreren. Bij de Vrije Universiteit en de Universiteit Twente denken we dat het beste samen te kunnen doen. Samen kunnen we het juiste talent opleiden en relevante onderwijsprogramma's en onderzoeksprojecten ontwikkelen. Juist door onze complementariteit kunnen we nieuwe bruggen bouwen tussen disciplines, van alfa-, tot bèta- en gammawetenschappen, life sciences & health en techniek. Maar ook tussen maatschappelijke actoren,

VAN DE EERSTE VONK IN 2019 TOT DIT AMBITIEDOCUMENT

VU en UT sloegen voor het eerst de handen ineen in 2019, met de lancering van de gezamenlijke bacheloropleiding Mechanical Engineering. Met het aanbieden van academisch techniekonderwijs in hartje Amsterdam wilden we zorgen voor bredere geografische spreiding van dit type onderwijs in Nederland en het tekort aan hoger opgeleid technisch personeel helpen aanvullen. Uit onderzoek was gebleken dat middelbare scholieren in de regio Amsterdam relatief laag vertegenwoordigd waren bij hogere technische opleidingen. De VU/UT-bachelor ME sloeg aan. Vandaag de dag biedt de opleiding plek aan ruim 60 studenten. Als bijvangst leidde de samenwerking tot allerlei nieuwe ideeën en voorstellen tussen onze twee universiteiten. Het potentieel is groot. In dit Ambitiedocument laten we zien hoe wij daar tussen nu en 2023 samen mee aan de slag gaan.

van studenten tot overheid of bedrijfsleven. Nieuwe bruggen, die ons onze samenleving dichterbij de kern brengen van de uitdagingen van onze tijd.

WAAROM WILLEN WIJ SAMENWERKEN? TALENTCREATIE EN MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

Op hoofdlijnen hebben wij met de intensivering van onze samenwerking twee doelen: méér maatschappelijke impact en een grotere talentpool. Verderop gaan we dieper in op vier maatschappelijke themagebieden waarop wij concreet een verschil willen maken. Wat betreft talent willen wij met een gezamenlijk onderwijsaanbod voorzien in de behoefte van de arbeidsmarkt aan breed inzetbare en breed georiënteerde (techniek)studenten, die oog hebben voor hun maatschappelijke relevantie. We willen de jaarlijkse in- en uitstroom van techniekstudenten in Nederland verhogen en de talenten opleiden die nodig zijn om toekomstige maatschappelijke vraagstukken aan te pakken.

Meerwaarde op vele vlakken

Naast deze tweeledige bijdrage aan een beter geëquipeerde en duurzamere samenleving zijn er meer doelen die we met onze samenwerking willen realiseren:

- ✓ Een effectievere bijdrage aan de sociaal-technologische vraagstukken in de samenleving, dankzij verbreding en verdieping van ons complementaire aanbod op het gebied van onderwijs, 'Life Long Learning' (levenslang bijleren) en onderzoek;
- ✓ Bredere geografische spreiding van academisch technisch onderwijs in Nederland, met meer kansen om scholieren in de Noordelijke Randstad te interesseren voor techniek;
- ✓ Een relevante bijdrage aan de nieuwe uitdagingen in het hoger onderwijs, tegen de achtergrond van een maatschappij waarin technologie een steeds grotere impact heeft;
- ✓ Betere aansluiting tussen de ecosystemen van Oost-Nederland en de Randstad en de economische powerhouses van Europa;
- ✓ Nieuwe relaties met, en impulsen voor, bedrijven in beide regio's, dankzij gezamenlijke onderzoeks- en innovatieprojecten;
- ✓ Krachtiger gezamenlijke proposities richting Nederlandse en Europese fondsen, met meer kans op honorering;
- ✓ Een versterkte arbeidsmarktpositie voor zowel de VU als de UT, waardoor we gemakkelijker wetenschappelijk talent kunnen aantrekken en behouden.

In dit alles zetten we in op de wisselwerking tussen onze universiteiten en ecosystemen. Bachelorstudenten van de VU kunnen instromen in masteropleidingen van de UT, en vice versa. Relaties met bedrijven kunnen worden verdiept door complementair onderzoek. Onderzoeks- en innovatieprojecten kunnen we koppelen aan Life Long Learning-initiatieven. De meerwaarde van samenwerken is groot en veelzijdig.

HOE WILLEN WE SAMENWERKEN? 4 IMPACTCOALITIES

We hebben vanuit onze expertises, samen met onze decanen, een aantal groeirichtingen voor onze samenwerking geïdentificeerd. We zetten ons in voor een samenleving die digitaal; duurzaam; maatschappelijk en ondernemend; veilig; en gezond is. Om onze inspanningen in deze richtingen te kanaliseren, hebben we vier thema's gekozen waarbinnen we samenwerken aan onderwijs, onderzoek en valorisatie. Voor elke thema is een coalitie gevormd tussen specialisten van de VU en UT, die samen

mogelijkheden verkennen, concrete voorstellen doen en deze uitwerken en implementeren. Hieronder lichten we de vier thema's en de bijbehorende 'Impact Programma's' kort toe.

1. 'Resilience: Creating Secure Societies'

Crisis management, polarisation & subversion, resilience

Het thema 'Resilience' gaat over veiligheid, veerkracht, flexibiliteit, weerbaarheid, weerstand, bestendigheid én incasseringsvermogen. Met het bijbehorende Impactprogramma 'Creating Secure Societies', willen we maximaal bijdragen aan het versterken van de 'resilience' van onze hedendaagse maatschappij, zodat deze in moeilijke tijden – zoals de corona-crisis – in staat is zich staande te houden en aan te passen.

2. 'Circularity: Creating Responsible Societies'

Circular economy, net-zero, climate adaptation

Het thema 'Circularity', met het Impactprogramma 'Creating Responsible Societies', draait om de circulaire economie, ook wel bekend als kringlooeconomie. Hier werken we aan een samenleving die haar grondstoffen niet uitput, maar opnieuw inzet voor productie of hergebruik. Cruciaal hierbij is onze samenwerking met bedrijfsleven, overheid, en consumenten, of gebruikers.

3. 'Smart Societies: Creating Smart Societies'

Smart industry, smart areas, smart health

Het thema 'Smart Societies', met het Impactprogramma 'Creating Smart Societies', richt zich op het ontwikkelen van (digitale) technologie voor de samenleving én het evalueren van de effecten hiervan op de maatschappij, met als doel bij te dragen aan een eerlijke, duurzame digitale samenleving.

4. 'Talent: Creating Talent for Society'

Multidisciplinary education, cross-university talent development

Het thema 'Talent' is voor ons een breed begrip. De impactcoalitie 'Creating talent for society' zal zich bezighouden met het opzetten van multidisciplinair onderwijs, maar ook met talentontwikkeling bij zowel studenten als medewerkers. Onze studenten en medewerkers krijgen de mogelijkheid om de ecosystemen van onze beide universiteiten te gebruiken als (team)ontwikkelplatform. Mogelijkheden voor duurzame publiek-private samenwerking en citizen science zorgen daarnaast voor voldoende kritische massa om innovatief te zijn en te blijven.

AMBITIES TOT EN MET 2030

Het bovenstaande vatten we hieronder samen in een tabel, met links onze drivers en rechts onze ambities voor de jaren tussen nu en 2030.

Drijfveren voor onze samenwerking	Ambities die daar voor 2030 uit voortvloeien
We willen voorzien in de behoefte van de arbeidsmarkt aan breed inzetbare (techniek-) studenten die oog hebben voor hun maatschappelijke bijdrage, <i>a broader mind</i> hebben.	Jaarlijkse gezamenlijke instroom van 750 tot 1250 bachelors studenten met behulp van (1) gezamenlijke en innovatieve programma's, en (2) de realisatie van een Techcampus Amsterdam. Toename van de instroom van technische masterstudenten op de UT met 300 tot 500 studenten per jaar, via (1) nieuwe mastertracks en -programma's en (2) via schakelprogramma's en minoren om de doorstroom van bachelorstudenten van de VU naar de technische UT Masters te vergemakkelijken.
We willen beter geëquipeerd zijn voor de Life Long Learning-markt.	Verkennen van de mogelijkheden om onze landelijke en internationale Life Long Learning propositie in sociaal-technologisch academisch onderwijs te versterken, door het verbinden van het bestaande en het ontwikkelen van nieuw gezamenlijk aanbod.
We willen bijdragen aan de oplossing van maatschappelijk complexe problemen, zoals klimaatverandering of sociale ongelijkheid, die een multidisciplinaire aanpak vereisen en een geïntegreerde benadering vanuit alfa-, bèta- en gamma, gecombineerd met technologie.	Drie multidisciplinaire Impactprogramma's in maatschappelijk relevante thema's (Secure, Smart, Responsible).
We willen de arbeidsmarktpositie van zowel de VU als UT verbeteren en een verdere versterking van de twee ecosystemen Randstad-Noord en Oost-Nederland.	Nast bovenstaande ambities, gezamenlijke aanstellingen op onderwijs, onderzoek en valorisatie die nodig zijn voor de hierboven omschreven ambities.

TUSSEN NU EN 2023: VERBINDING, VERBREDING, VERDIEPING

De komende jaren gebruiken we om concrete stappen te zetten richting verbinding (tussen de afzonderlijke onderwijs- en onderzoeksactiviteiten en de beide ecosystemen), verbreding en verdieping. We zullen activiteiten ontplooiën om de betrokkenheid van onze medewerkers te vergroten, ons verhaal verder te ontwikkelen, en de interactie met en betrokkenheid van onze stakeholders intensiveren.

We gaan in onze samenwerking uit van een groeiscenario. Daarbij blijven we realistisch, zeker gezien de werkdruk en de impact van de coronacrisis op beide universiteiten. De concrete plannen die we hier schetsen voor de komende drie jaren kunnen, afhankelijk van de kansen en ontwikkelingen in die periode, in gezamenlijk overleg worden opgeschaald of versneld.

- **AMBITIE A. INNOVATIVE BACHELORS MET INSTROOM VAN 750-1.250 STUDENTEN PER JAAR**

Wij starten een aantal nieuwe, gezamenlijke bachelors, waarvan de fysieke activiteit hoofdzakelijk plaatsvindt op de UT.

- *Mechanical Engineering*

We werken aan de doorgroei van de in 2019 gestarte gezamenlijke bachelor Mechanical Engineering. De instroom willen we in 2023 laten toenemen met 125 en in 2026 met 200 nieuwe studenten.

- *Creative Technology*

We starten met een gezamenlijk bacheloropleiding Creative Technology (CT) in 2023 aan de VU. Na afronding van deze opleiding moeten studenten, door slim gebruik te maken van de flexibele ruimte in het curriculum, naadloos kunnen instromen bij 15 masteropleidingen in Twente. In het eerste jaar streven we naar een instroom van 80 studenten en we ambiëren een snelle doorgroei naar 150 nieuwe studenten.

- *Technische Bedrijfskunde*

In 2023 óf in 2024 starten we met de bacheloropleiding Technische Bedrijfskunde aan de VU. We streven naar een instroom van 80 studenten in het eerste jaar en ambiëren een snelle doorgroei naar 200 nieuwe studenten.

- *Aanvullende bachelors*

In 2021 en 2022 verkennen wij, op basis van de ervaringen bij Mechanical Engineering, Creative Technology en Technische Bedrijfskunde, de mogelijkheden voor het starten van aanvullende gezamenlijke bachelorprogramma's vanaf 2023.

- **AMBITIE B. INSTROOM TECHNISCHE MASTERS UT 300-500 PER JAAR HOGER**

Willen wij beantwoorden aan de behoefte op de arbeidsmarkt aan technisch hoog opgeleiden, dan is significante groei van de technische masterinstroom op de UT van cruciaal belang. Daarom willen we in 2030 een goed functionerend systeem van schakelprogramma's tussen de VU en de technische masters van de UT. We onderzoeken daarnaast de meerwaarde van werken met gecombineerde MSc-PhD-programma's. Tussen nu en 2023 nemen wij in elk geval de volgende stappen:

- *Aansluitscan bachelors en masters VU en UT*

We voeren een gezamenlijk een scan uit van de mogelijkheden om bacheloropleidingen en masteropleidingen van de VU en UT op elkaar te laten aansluiten en brengen de mogelijkheden in kaart voor het vergemakkelijken en aantrekkelijker maken van doorstroom via schakelprogramma's en minoren.

- *Doorstroming VU-bachelors naar UT-masteropleidingen*

Voor de doorstroom van VU-studenten naar technische masters aan de UT zetten we in op voorlichting, schakelprogramma's en minoren.

- *Start masterspecialisatie Sport Data Science*

De masterspecialisatie 'Sport Data Science' start in 2021 bij de UT en in 2022 bij de VU. Afhankelijk van instroom (en marktanalyse) onderzoeken we of het wenselijk is om de track om te zetten in een volwaardige nieuwe masteropleiding.

- **AMBITIE C. EEN VERSTERKTE LIFE LONG LEARNING-PROPOSITIE**

We willen met onze samenwerking nadrukkelijk bijdragen aan de nieuwe uitdagingen waar het hoger onderwijs voor staat. Daarom verkennen we hoe we onze landelijke en internationale Life Long Learning-propositie in het sociaal-technologisch academisch onderwijs kunnen versterken.

Bijvoorbeeld door het verbinden van het bestaande aanbod van de beide universiteiten en het ontwikkelen van nieuwe gezamenlijke propositities. We willen de krachten van beide instellingen beter koppelen via de volgende stappen:

- *Kennisuitwisseling digitalisering*
Vanaf 2021 verkennen wij hoe we kennis en ervaring rond digitalisering van hoger onderwijs en onderzoek kunnen uitwisselen.
- *Life Long Learning-aanbod vanuit Impactprogramma's*
We onderzoeken of en hoe we vanaf 2022 gezamenlijk kunnen optrekken om een aanbod te ontwikkelen vanuit, in eerste instantie, de thema's die terugkomen in de Impactprogramma's. Daarbij willen we zoveel mogelijk gebruik maken van elkaars locaties en faciliteiten.
- *Voorrang voor alumni en medewerkers*
We verkennen of en hoe we vanaf 2023 onze medewerkers en alumni met voorrechten toegang kunnen geven tot dit Life Long Learning-aanbod. We gaan na wat de mogelijkheden en relevantie zijn van het onder één vlag promoten van elkaars aanbod.

▪ **AMBITIE D. DRIE MULTIDISCIPLINAIRE IMPACTPROGRAMMA'S, TWEE GEKOPPELDE ECOSYSTEMEN**

Binnen onze Impactprogramma's organiseren we gezamenlijke onderzoeksprojecten en strategische partnerships om oplossingen voor lokale, regionale, nationale of internationale vraagstukken te realiseren. Daarbij betrekken we actief publieke en private partners vanuit beide ecosystemen.

Voor ieder Impactprogramma wordt een coördinator aangesteld, met als taak duurzame groei van deze impactprogramma's te helpen realiseren. In het najaar van 2021 besluiten wij of en hoe we vanaf 2022 gezamenlijke interne research calls voor (jong) talent gaan opzetten. We zetten in op cofinanciering van het onderzoek. In de tweede helft van 2021 kijken we hoe we vanaf 2022 beide Jonge Academies aan elkaar kunnen koppelen. Samen met de academies kijken we wat voor samenwerkingen mogelijk zijn. In ieder geval: het stimuleren van gezamenlijke activiteiten. Hiervoor stellen we budget beschikbaar.

De volgende decanen/coalitieleider en coördinatoren zijn aan de Impactprogramma's verbonden:

- Creating Secure Societies: Karen van Oudenhoven (VU) en Theo Toonen (UT), met coördinator Rosanne Anholt (VU);
- Creating Responsible Societies: Philip Pattberg (VU) en Bart Koopmans (UT), met coördinator Peter Chemweno (UT);
- Creating Smart Societies: Guus Schreiber (VU) en Joost Kok (VU)¹, coördinator NOG ONBEKEND

▪ **AMBITIE E. SUCCESVOLLE INVULLING VAN GEZAMENLIJKE AANSTELLINGEN**

In de ambities die we hebben, blijven we oog houden voor de werkdruk, die overal in het hoger onderwijs wordt gevoeld. We streven ook naar het terugbrengen van die werkdruk. We zetten in onze

¹ Beide decanen zijn tevens verbonden aan de gezamenlijke onderwijsgerelateerde initiatieven in talentontwikkeling

samenwerking in op zoveel mogelijk gezamenlijke aanstellingen op onderwijs, onderzoek en valorisatie. Wij gaan ervan uit dat we voor de ambities A t/m D baat hebben bij een significant aantal dubbele aanstellingen. Daarvan is een deel gekoppeld aan gemeenschappelijk onderwijs in de bachelorprogramma's (gebaseerd op een student-staf ratio van 19,7). Een ander deel is gekoppeld aan nieuw onderzoek en valorisatie (op basis van de beoogde externe financiering op termijn van EUR 10-15mln/ jaar van de 3 coalities samen). Tot en met 2023 nemen wij daarom binnen deze ambitie in elk geval de volgende stappen:

- *Gezamenlijke arbeidsmarktpropositie*
Voor de eerste helft van 2022 ontwikkelen we een gezamenlijke arbeidsmarktpropositie voor het aantrekken van wetenschappelijke staf.
- *Dubbele aanstellingen*
We zetten in op dubbele aanstellingen. In 2021 start een incentive traject met 10 dubbele (nieuwe) aanstellingen voor de impactprogramma's. De aanstellingen zijn verspreid over de verschillende stadia van een academische carrière en over de kerntaken onderwijs, onderzoek en valorisatie. De nieuwe collega's hebben een combinatie van die taken in onze samenwerking. Van de faculteiten vragen we nadrukkelijk cofinanciering. De eerste aanstellingen beginnen in 2022.

MONITORING, INDICATOREN, EN BIJSTURING MET TWEEJARENPROGRAMMA'S

Tot en met 2023 zullen we aan het begin van elk kalenderjaar de voortgang van het afgelopen jaar op bestuurlijk niveau evalueren. We letten daarbij op de resultaten met betrekking tot gestelde doelen, op eventuele bijstelling van de doelen voor de komende twee jaren om de ambities van 2030 te realiseren, en op de mate waarin de ambities van 2030 moeten worden bijgesteld. We letten op deze indicatoren:

- ✓ Groei van de instroom van talent voor gezamenlijke bacheloropleidingen aan de VU en de UT;
- ✓ Groei van de instroom van technisch talent in de masterprogramma's van de UT;
- ✓ Pull-power van de samenwerking op (nieuwe) partners en financiering: groei van het aantal 50K+ samenwerkingsverbanden met private en publieke organisaties onder VU-UT vlag;
- ✓ Pull-power van de samenwerking op talent (binnen onderwijs, onderzoek en valorisatie);
- ✓ Groei van de zichtbaarheid en de reputatie van de samenwerking.

KLAAR VOOR DE VOLGENDE STAP

Met dit Ambitiedocument spreken wij de gezamenlijke wens uit om een volgende stap te zetten in onze samenwerking. We doen dit vanuit een vertrouwen dat we daarmee een bijdrage leveren aan de maatschappij, aan onze beide ecosystemen en aan onze beide organisaties. Met het oog op werkdrubbeperking bouwen we de samenwerking stapsgewijs op. In het tweede kwartaal van 2022 zullen wij de tot dan toe behaalde resultaten analyseren. Op basis van de uitkomsten stellen we het tweejarenprogramma op voor 2023 en 2024.